

אוצר הנפש

* **		
17:15	16:01	י-ם
17:17	16:15	ת"א
17:14	16:04	חיפה
17:18	16:19	ב"ש

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי הרב יצחק גינזבורג שליט"א

אוצר הסיפור

דב-בער - אור הגנוז של החסידות

אדמו"ר האמצעי, דב-בער (שיום הסתלקותו חל ב- ט' בכסלו) בגימטריא אור הגנוז. היום יש כותבים בר בלי ע, ואז דב-בר שזה יצחק - מאד מתאים, כי הרב המגיד הוא יצחק אבינו של תורת החסידות ואדמו"ר האמצעי הוא יצחק אבינו של חסידות חב"ד. אם נתלה את ה-ע - יש בתורה "ע תלויה" - דב-בר יעלה יצחק כנ"ל. ושוב, כשכותבים בער מלא ע, דב-בער עולה אור הגנוז. מאד מתאים, כי גם המגיד וגם אדמו"ר האמצעי הם האור הגנוז של החסידות.

**אותו דב הוא -
הוא התגלמות
תאות ה' להיות
לו יתברך דירה
בתחתונים**

הרבי פעם התבטא שעם כל ההמשכים העמוקים של אדמו"ר הרש"ב, את המעינות של אדמו"ר האמצעי טרם התחילו לדלות. עיקר העומק - וגם הרוחב, כנהוג לכנות את אדמו"ר האמצעי "רחובות הנהר" - נמצא במעינות של דב-בער.

ידוע הרמז ש-דב ר"ת "דירה בתחתונים", תכלית הכוונה של הקב"ה בבריאת העולם. הוא רצה שיהיה דב בעולם הזה, דירה בתחתונים. אחד מגדולי תלמידי המגיד כאשר נסע לרבי - כמו רובם בימים ההם, מתוך בית וחינוך לא חסידי - שאלו אותו מה מצא שם. הוא סיפר שהגיע למעזריטש ושם הרגיש שנכנס ליער עבות וראה דב גדול ששואג בתוך היער. אותו דב הוא - הוא התגלמות תאות ה' להיות לו יתברך דירה בתחתונים. גם הדב הזה יקדם, בתוך הבית הפרטי שלו ובכלל, שתהיה "דירה בתחתונים". שוב, איך הוא עושה זאת? על ידי שמביא לנו את האור הגנוז - "וירא אלהים את האור כי טוב", "טוב לגנוז". בכל דור יש צדיקים להם מתגלה האור הגנוז, והם המפיצים את תורת החסידות לכל העולם. שגם הדב הזה יזכה לאור הגנוז ויפיץ אותו לכולנו, לכל העולם.

(משיעור ה' תמוז תשע"ט)

אוצר הפרשה

צמאון הנשמה וכמיהת הגוף

"וַיִּחַלֵּם וְהָנָה סֵלֶם מִצֵּב אֲרָצָה וְרֵאשׁוּ מַגִּיעַ הַשְּׂמִימָה וְהָנָה מִלְאכֵי אֱלֹהִים עֲלֵיהֶם וַיִּרְדִּים בּוֹ. וְהָנָה הוּא נֶצֶב עָלָיו". מסביר השפת אמת שהסולם הוא הגוף של יעקב אבינו, המלבוש לנשמה, ו"הנה ה' נצב עליו" הוא שרש נשמתו. ביעקב מתקיים "צמאה לך נפשי, כמה לך בשרי... כן בקדש חזיתך" - כפי ערך הצמאון (מצד הנפש-הנשמה) והכמיהה (מצד הבשר-הגוף) הוא רואה בחלומו את הגוף כסולם ואת הנשמה כנצבת למעלה, מושרשת בה'.

המלאכים העולים ויורדים בסולם רומזים ל-תריג מצוות שמקיימים בגוף - כל מצוה היא מלאך-שליח, כמאמר חז"ל "היו מכבדים את המצוות שהן שלוחי ושלוחו של אדם כמותו". "והנה הו' נצב עליו" היינו התורה - "אורייתא וקודשא בריך הוא כולא חד" - ושרש נשמת כל יהודי היא באות שלו בתורה, "חלקנו בתורתך", הנצבת עליו, בוחנת את עבודתו ומברכת אותו "ופרצת ימה וקדמה וצפנה ונגבה". בשמות יעקב, יעקב (העולה מלאך-מלאך, עולה ויורד) שייך לגוף ו-ישראל (ר"ת יש ששים ריבוא אותיות לתורה) לנשמה.

אחרי החלום אומר יעקב "ונתן לי לחם לאכל ובגד ללבש" - לחם היינו תורה, "לחו לחמו בלחמי" (וכן לחם אותיות חלם, חלום יעקב), ובגד היינו המצוות (לבושי הנשמה המתקיימות בגוף). גם "עזך וכבודך" שבסיום הפסוק "צמאה לך נפשי" רומזים לתורה ומצוות: "עזך" היינו "אין עז' אלא תורה" ו"כבודך" היינו מצוות-מלבושים (הנקראים כבוד), והוא סוד "הו' עז לעמו יתן [כתרגום 'אורייתא לעמיה יהב'] הו' יברך את עמו בשלום [אותיות מלבוש]".

"כמה לך בשרי" לשון כמות - מצד מצוות הגוף "הכל לפי רוב המעשה". אם כן, "צמאה לך נפשי" היינו איכות, לה יש ערך עצמי בלימוד התורה.

(משיעור ג' כסלו תש"פ)

אוצר התבונה

עשרת חלומות התורה

פרשת "ויצא", הפרשה השביעית בתורה – "כל השביעין חביבין" – פותחת בחלום יעקב, חלום הסולם – "ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה וגו'". בהמשך הפרשה יש עוד חלום של יעקב, חלום הצאן – "וארא בחלום והנה העתדים העלים על הצאן עקדים נקדים וברדים. ויאמר אלי מלאך האלהים בחלום וגו'".

שני החלומות משתלבים באותו מבנה, הכולל את כל סדר השתלשלות לפי הקבלה: בסולם יעקב יש ארבע שליבות, כנגד ארבעת העולמות אבי"ע. האצילות כוללת את שלשת העולמות העליונים – עקודים נקודים ברודים, סוד התהו שקדם לתיקון. למעלה מהכל עומד שרש נשמת יעקב, סוד אדם קדמון, "שופריה דיעקב מעין שופריה דאדם קדמאה". "והנה הוי' נצב עליו" היינו אור אין סוף ב"ה שלפני הצמצום, וד"ל.

לאחר שני חלומות יעקב בפרשת

ויצא, בסוף הפרשה ה' מתגלה ללבן בחלום הלילה ומזהיר אותו "השמר לך פן תדבר עם יעקב מטוב עד רע".

אחר כך, בתחלת פרשת וישב, יש שני חלומות של יוסף, ובסוף פרשת וישב יש שני החלומות של שר המשקים ושר האופים, ובתחלת הפרשה הבאה, פרשת מקץ (לשון "וייקץ יעקב משנתו" וכן "וייקץ פרעה והנה חלום"), יש שני חלומות שחלם פרעה בסמיכות, זה אחר זה.

באמת, יש עוד חלום בתורה שקדם לכל אלה, החלום של אבימלך בפרשת וירא (שה' אומר לו להזהר לא לנגוע ברבקה אמנו) שקוראים בחדש מרחשון. זו דוגמה יפה של הכלל הידוע אצלנו שהרבה דברים-מושגים-תופעות מופיעים בתורה קודם בצד האחר ורק אחר כך בצד הקדושה, בחינת תהו שקדם לתיקון. הגם שחלום אבימלך היה חלום אמתי, שאלקים הופיע לו וצוה עליו להזהר בו', בכל אופן הוא חלום של אחד שלא שייך לקדושה – אבימלך מלך פלשתים. אחר כך, מושג החלום מופיע בקדושה אצל יעקב ויוסף. אחרי שמופיע החלום אצל יעקב ויוסף, בתכלית הקדושה – השיא הוא יוסף – יורד חזרה לשרי פרעה ולפרעה מלך מצרים עצמו, אבל הכל כדי שיוסף יופיע ויפתור את החלומות. יש בכך המתקה (לאחר ההכנעה של אבימלך וההבדלה של קדושת יעקב ויוסף, שגם בין חלומותיהם מופיע חלום של לבן המבדילו מיעקב "מטוב עד רע"), שיוסף הצדיק ("בן פרת יוסף" – פורת אותיות פותר-תופר כנודע) בא ופותר את חלומות הגוים (שייך למהפכה הרביעית). אצל אבימלך ולבן לא היה צריך פתרון – ברור מה ה' רוצה מהם.

אם כן, יש בתורה עשרה חלומות, כולם בחומש בראשית, אותם חולמים שבעה חולמים, ששלשה מהם חולמים שני חלומות. ההקבלה לעשר הספירות מתגלה דרך שמות החולמים: פרעה-פרעה ("דאתפריעו ואתגליין מניה כל נהורין") היינו כתר ומלכות; יעקב-יעקב היינו חכמה ותפארת; יוסף-יוסף היינו בינה ויסוד (סוד "שאלו [ספירת היסוד במלכי עולם התהו] מרחבות הנהר"), לבן הוא חסד; שני השרים נצח והוד (שר המשקים מנצח ויוצא ממות לחיים, ואילו אצל שר האופים מתקיים "הודי נהפך עלי למשחית"); אבימלך גבורה ("בנין המלכות מהגבורות", וכך על חלום אבימלך נאמר שיראו מאד, יראה פנימיות הגבורה).

(משיעור י' אלול תשפ"א)

אוצר קצו

"העטפים ללבן והקשרים ליעקב"

ה"פאר זיך" (לעצמו), הוא "העטפים ללבן", שכל אחד מתעטף לעצמו, טבע הקליפה, וטבע הקדושה הוא הצטרפות שתי נפשות אלוקיות, "הקשרים ליעקב", הזיקה וההתקשרות לשני. ההתקשרות של הקדושה היא גם מתוך תודעה שאני רק חצי, כמו הכוונה של מחצית השקל. מי שחושב שהוא שלם – זו מחשבה של הנפש הבהמית. לכן הנפש הטבעית-הבהמית אומרת 'אני', 'איך זאג', ולכן היא לא מצטרפת – יש לה הרגשת שלמות לעצמה, שלמות של שוא ושקר.

(משיעור מוצאי ט"ו טבת פ"ב)

מהי שלמות הארץ? מהנילוס עד הפרת, עשרה עממין, כולל קיני-קנזי-קדמני

אוצר הרמז

ופרצת = ביאת המשיח

יעקב אבינו, ה"בחיר שבאבות", נתברך מאת ה' בצאתו מארץ ישראל להקים את בית ישראל בברכה "בלי מצרים" – "והיה זרעך כעפר הארץ ופרצת ימה וקדמה וצפנה ונגבה ונברכו בכך כל משפחת האדמה ובזרעך". את פסוק הברכה הזה הפך בדורנו הרבי מליובאוויטש ל'סיסמה' של פעילות הפצה וקירוב, שצריכה כולה להעשות בדרך של "ופרצת!". בהנהגת "ופרצת" תלויה ביאת המשיח בחסד וברחמים, בשמחה רבה פורצת גדר.

(משיעור כ"ה טבת תשפ"א)

אוצר הפתגם

תחושת זמן, חוית זמן ומקום, היא תחושת חשך. ככל שהאור גדל יש פחות ופחות חשך, יש פחות ופחות זמן פחות ופחות מקום. כלומר, אין כלום – רק אור, אור ה'.

היחסיות של הזמן מופיעה גם בפרשת ויצא, בה כתוב "ויעבד יעקב ברחל שבע שנים ויהיו בעיניו כימים אחדים באהבתו אתה" – האהבה מקטינה את הזמן. (משיעור ו' כסלו פ"א)

אם לא היו נחשים ומחבלים שצריך לטפל בהם, להרוג אותם, היה צריך רק לאהוב את הכל – כי טבע הקדושה הוא להתחבר, לאהוב, מתוך בטול. (משיעור מוצאי ט"ו טבת פ"ב)